

Αθωνική

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΜΗ ΚΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2019
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 258
www.athoniki-politeia.gr

Πολιτεία

ὁ εὐλογημένος ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ὁ Ἅγιος Νικηφόρος, κατά κόσμον Νικόλαος Τζανακάκης, ἐγεννήθη στό χωριό Σηρικάρι τοῦ Νομοῦ Χανίων Κρήτης καί ἔμεινε ὀρφανός σέ πολύ μικρή ἡλικία. Στά δεκατρία του χρόνια, ὁ παππούς του τόν ἔστειλε νά ἐργαστή σ' ἓνα κουρεῖο. Ὁμως ὁ Θεός τοῦ εἶχε ὀρίσει ἓνα πολύ δύσκολο καί ὀδυνηρό ἀθλημα, πού ἄρχισε τότε μέ τήν ἐμφάνισι τῶν πρώτων σημαδιῶν τῆς νόσου του Χάνσεν, δηλαδή τῆς λέπρας. Γιά νά μὴν τόν κλείσουν στήν Σπιναλόγκα, ὅπως γινόταν τότε, ἔφυγε γιά τήν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου, σέ ἡλικία δεκαἕξι ἐτῶν. Μετά ἀπό λίγα χρόνια, πού τά σημάδια τῆς νόσου ἐγίναν πολύ ἐμφανῆ, ἓνας Ἐπίσκοπος τόν ἔστειλε στόν Γέροντα Ἀνθιμο, ἰδρυτῆ καί πνευματικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Βοηθείας στήν Χίο καί ἐφημέριο τοῦ ἐκεῖ λωβοκομείου. Μετά ἀπό τρία χρόνια ὁ Νικόλαος ἐκάρη μοναχός καί ἔλαβε τό ὄνομα Νικηφόρος.

Ὁ εὐλογημένος Νικηφόρος ζοῦσε μέ αὐστηρή ἄσκησι καί τελεία ὑπακοή τήν μοναχική ζωή. Κοντά στόν πατέρα Ἀνθιμο, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἀνεκηρύχθη Ἅγιος, ὁ Πατήρ Νικηφόρος ἐφθασε σέ μεγάλα μέτρα ἀρετῆς. Ὁταν ἐκλείσει τό λωβοκομεῖο τῆς Χίου, ὁ Ἅγιος Ἀνθιμος τόν ἔστειλε στόν Ἀντιλεπρικό Σταθμό τῶν Ἀθηνῶν μέ συστατική ἐπιστολή, στήν ὁποία ἔγραφε στόν πατέρα Εὐμένιο νά προσέξῃ “τόν θησαυρό πού τοῦ στέλνει ἡ Παναγία”. Ἐκεῖ ὁ Ἅγιος Νικηφόρος πέρασε ὅλο τό ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του, μέ τήν φροντίδα καί τήν ἀγάπη τοῦ Πατρός Εὐμενίου.

Ὁ Πατήρ Νικηφόρος ἐκοιμήθη στίς 4 Ἰανουαρίου τοῦ 1964. Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, μέ Συνοδική Πράξι τῆς 3ης Δεκεμβρίου τοῦ 2012, τόν κατέταξε στό Ἁγιολόγιο τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Ὁ Ἅγιος ἐπετέλεσε θαύματα κατά τήν διάρκεια τῆς ζωῆς του καί ἐπιτελεῖ περισσότερα μετά θάνατον. Παραθέτουμε ἐδῶ μερικές μαρτυρίες:

“Πρὶν ἀπό μερικούς μῆνες παρουσιάστηκε στόν ἀδελφό μου ἓνα σοβαρό πρόβλημα στό νεφρό. Ἦταν ἀνασφάλιστος καί δέν εἶχε χρήματα. Τότε θυμήθηκα τό βιβλιαράκι τοῦ Ἁγίου Νικηφόρου τοῦ Λεπροῦ, πού εἶχα ἀγοράσει. Διάβαζα τά θαύματά του καί παρακαλοῦσα. Τελικά κάναμε ὅλες τίς ἐξετάσεις χωρίς νά πληρώσουμε τίποτε, καί τά ἀποτελέσματα ἦταν ἀνέλπιστα καλά. Ὁταν μᾶς τό ἀνακοίνωσαν, ξανάπιασα τό βιβλιαράκι τοῦ Ἁγίου καί διάβασα στόν βίο του ὅτι ὁ Ἅγιος λεγόταν Τζανακάκης. Τζανακάκης λεγόταν καί ὁ γιατρός πού μᾶς βοήθησε!!!”. (Καλλιόπη Β.)

“Ὁταν ἄρχισα νά διαβάζω τό βιβλίο γιά τόν Ἅγιο Νικηφόρο καί ἔμαθα γιά ἓνα παιδάκι στά χέρια τοῦ ὁποίου τό βιβλίο εὐωδίαζε, ἐνοιωσα μιά ζήλεια, γιατί ἐγώ δέν αἰσθανόμουν τίποτε. Ἐκλείσα παραπονεμένη τό βιβλίο καί δέν πρόλαβα νά κάνω δύο βήματα, ὅταν ὁ Ἅγιος μέ σταμάτησε: ὅλος ὁ χώρος εὐωδίαζε ἀπό ὑπαιότατο θυμίαμα, ὄχι σάν ἐκεῖνο πού ξέρω. “Μέγας εἶσαι Κύριε, καί θαυμαστά τά ἔργα Σου” ψέλλισα”. (Πηνελόπη Εὐαγγέλου).

Γερόντων

✘ Δέν μπορούμε νά καταλάβουμε τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, γιατί δέν μᾶς ἀφήνει τό θέλημά μας καί γιατί βλέπουμε τά λάθη τῶν ἄλλων καί ὄχι τά δικά μας.

✘ Νά βάζουμε τήν κεφαλή μας κάτω ἀπό τά πόδια ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι εἶναι ὠραία. Καί νά θεωροῦμε τόν ἑαυτό μας κατώτερο ἀπό

ὄλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὁχι ὅμως κατώτερο ἀπό τά ζῶα, γιατί τά ζῶα δέν ἔχουν ἀθάνατη ψυχή, ὅπως ὁ ἀνθρώπος.

† Γέρων Εὐμένιος

✘ Ἡ πνευματική καλλιέργεια μπορεῖ νά γίνῃ μόνο στό ἔδαφος τῆς καρδιάς, γιατί μέσα σέ αὐτή μπορεῖ κάποιος νά φυτέψῃ καί νά σπείρῃ πνευματικά σπέρματα, γιά νά ἔρθῃ κατόπιν ἡ βροχή τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί νά δώσῃ τήν ὄντως καρποφορία, ἡ ὁποία θά φυλαχθῇ στά δύο ταμεῖα: πρώτα στό ταμεῖο τοῦ οὐρανοῦ καί ἔπειτα στό ταμεῖο τῆς γῆς γιά τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους καί γιά ἐκείνους, πού πεινοῦν πνευματικά.

† Γέρων Ἀμφιλόχιος

✘ Τόν ἀδελφό σου θά τόν βοηθήσῃ καί θά τόν φωτίσῃ μόνο τό παράδειγμά σου· δηλαδή ἡ συνέπειά σου μεταξύ λόγων καί ἔργων σου.

✘ Ὅσον βαθθαίνει μέσα μας ἡ γνώσις τῆς ματαιότητος, τόσο ὑψοῦται ἡ συναίσθησις τῆς αἰωνιότητος.

† Γέρων Ἰωήλ

✘ Ὁταν στήν ἡσυχία ὁ Μοναχός καθάρισῃ τίς αἰσθήσεις καί γαληνεύσῃ ὁ νοῦς καί καθαριστῇ ἡ καρδιά, τότε λαμβάνει χάρι καί φωτισμό γνώσεως. Καί γίνεται ὅλος φῶς, ὅλος νοῦς, ὅλος διαύγεια. Καί φλογίζεται ἡ καρδιά ἀπό θεία ἀγάπη καί μετουσιώνεται ὁ ἀνθρώπος καί γίνεται ἓνα μέ τόν Θεό, ὥστε νά μὴ γνωρίζῃ τόν ἑαυτό του.

† Γέρων Ἰωσήφ

✘ Ἡ μετάνοια εἶναι ἀνεκτίμητον δῶρον πρὸς τήν ἀνθρωπότητα. Ἡ μετάνοια εἶναι ἐκχυσίς θείας ἐμπνεύσεως ἐφ' ἡμᾶς, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀνυψοῦμεθα πρὸς τόν Θεόν, τόν Πατέρα ἡμῶν, ἵνα ζήσωμεν αἰωνίως ἐν τῷ φωτί τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ. Διά τῆς μετανοίας συντελεῖται ἡ θέωσις ἡμῶν. Τοῦτο εἶναι γεγονός ἀσυλλήπτου μεγαλείου.

† Γέρων Σωφρόνιος

Μέγας Βασίλειος έχει χαρακτηριστεί ως ένα δένδρο με βαθιές ρίζες στον Πόντο και την Καππαδοκία, καρπούς δέ σε κάθε καιρό και τόπο. Μελετώντας τον βίο και τα έργα του, προσπαθούμε να άφουγκραστούμε την ποιότητα της δικής του σχέσης με τον Κύριο Ίησου Χριστό και να ένδυναμωθούμε στον δικό μας πολυδιάστατο πνευματικό αγώνα.

Διαβάζουμε τά κείμενά του με εὐλάβεια, ὄχι γιά νά κρίνουμε ἄλλους, νά βροῦμε χωρία καί νά ὑπογραμμίσουμε τίς ἀδυναμίες καί τά λάθη τους ἤ ἀκόμα γιά νά ἐπιβεβαιώσουμε τίς δικές τους ἰδιωτικές θεολογήσεις, ἀλλά γιά νά κρινόμαστε καί νά ταπεινωόμαστε μέ τήν σοφία καί τά πνευματικά του κατορθώματα.

στήν Καισάρεια, ἐνῶ τό τρίτο στήν Κωνσταντινούπολι, πού ἦταν Ξακουστή γιά τούς ρήτορες καί τούς φιλοσόφους της, καί στήν Ἀθήνα, ὅπου σπούδασε ρητορική, γραμματική, φιλοσοφία, διαλεκτική, ἀστρονομία, γεωμετρία, ἰατρική. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος σημειώνει ὅτι, σέ μικρό χρονικό διάστημα, ὁ Βασίλειος προσέλαβε καί μελέτησε ὅ,τι καλύτερο ὑπῆρχε σέ αὐτούς τούς τόπους, γεγονός πού στάθηκε καίριο γιά τήν ὀργάνωσι καί ἐκτέλεσι τοῦ τεραστίου πνευματικοῦ καί κοινωνικοῦ του ἔργου.

Ὁ Μέγας Βασίλειος, στό πρῶμο ἔργο του *“Πρός τούς νέους”*, μιλάει γιά τήν χρησιμότητα τῆς θύραθεν σοφίας, σέ ἓνα χωρίο πού συνιστᾷ κλειδί γιά τήν ἐρμηνεία στό θέμα: *“Πραγματικά γιά ἓνα φυτό, φυσική ἀρετή εἶναι νά δίνῃ καρπό στήν ὥρα του, μά τοῦ δίνουν κάποια ὁμορφιά καί τά*

ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ὁ παππούς καί ἡ γιαγιά τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἀπό τήν πλευρά τοῦ πατέρα του (Βασίλειος καί αὐτός), ἦσαν πλούσιοι γαιοκτήμονες, οἱ ὁποῖοι ἀσπάστηκαν νωρίς τόν χριστιανισμό καί βίωσαν τόν διωγμό τοῦ Ρωμαίου αὐτοκράτορα Μαξιμιλιανοῦ, γύρω στό 311. Προτίμησαν νά ζήσουν μαρτυρικά περισσότερο ἀπό ἑπτὰ χρόνια στά βουνά τοῦ Πόντου, στίς ἄγριες λαγκαδιές, στίς καταγιγίδες, μέ τήν μανία τοῦ χειμῶνα καί τήν ἀπειλή τῶν ἀγριῶν θηρίων, ἀρνούμενοι νά

φύλλα πού κουνιοῦνται στά κλαδιά. Ἔτσι, λοιπόν, καί ἡ ψυχὴ ἔχει πρῶτα γιά καρπό τήν ἀλήθεια, ἀλλά εἶναι ὠραῖο νά φορᾷ καί τήν κοσμική σοφία, σάν φύλλα δηλαδή, πού προστατεύουν τόν καρπό καί δίνουν καλή θέα”.

Ὁ Μέγας Βασίλειος βίωσε τήν χριστιανική παράδοσι, ἀλλά καί τήν ἄσκησι ἀπό μικρός. Στρέφεται πρὸς τήν Συρία καί τήν Αἴγυπτο, ἐλπίζοντας νά βρῇ διέξοδο στίς ἀναζητήσεις του, στοὺς τόπους ὅπου μεγάλοι ἀσκητές ἀγίασαν μέ τίς

“Ἐνας πολύτιμος μαργαρίτης γνώσεως”

θυσιάσουν στά εἶδωλα. Ἡ γιαγιά του Μακρίνα ἦταν ἰδιαίτερα μορφωμένη, μέ ἀφοσίωσι στήν γνήσια ἐκκλησιαστική παράδοσι.

Ὁ παππούς καί ἡ γιαγιά τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἀπό τήν πλευρά τῆς μητέρας του Ἐμμέλειας, ἦσαν Καππαδόκες μεγαλοαστοὶ καί γαιοκτήμονες. Μέλη τῆς εὐρύτερης οἰκογενείας τους γνώρισαν πλοῦτη, τιμές, δόξα, θέσεις πολιτικές καί στρατιωτικές καί διετέλεσαν ἀξιωματοῦχοι στίς βασιλικές αὐλές. Ὁ πατέρας τῆς Ἐμμέλειας ἔγινε μάρτυρας, καθιστώντας τό ὄνομα τῆς οἰκογενείας θαυμαστό καί ἀξιοσέβαστο σέ ὅλη τήν Καππαδοκία.

Ἡ ἅγια ζωὴ τῶν προγόνων καί τῶν γονέων τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, χωρὶς πίεσι, φυσικά καί ἁρμονικά, μεταλαμπαδεύτηκε στοὺς ἀπογόνους τους, μέσα σ’ ἓνα περιβάλλον ἐλευθερίας, μακριά ἀπό κάθε μεταφυσική ἀναγκαιότητα, φανερώνοντας τόν Κύριο Ίησου Χριστό ὡς ἀξιόπιστο φίλο καί συνοδοιπόρο καί νικητὴ τοῦ θανάτου.

Ἡ μόρφωσι τοῦ μικροῦ Βασιλείου ἄρχισε καί συνεχίστηκε μέ ἄριστους οἰωνούς. Οἱ γονεῖς του δέν εἶχαν οικονομικές δυσκολίες. Τά πρῶτα γράμματα τά ἔμαθε ὁ Βασίλειος κοντά στον πατέρα του, στή Νεοκαισάρεια. Οἱ μεγάλες διανοητικές του ικανότητες φάνηκαν ἀπό τήν ἐποχὴ τῆς πρώτης μαθητείας. Τό παιδικό μυαλό του ἀφομοίωσε πολύ εὐκόλα τά μυστικά τῆς γνώσεως.

Τό δεύτερο στάδιο τῆς μορφώσεως του πραγματοποιήθηκε

ροές τῶν δακρῶν τους. Λαχταροῦσε νά τούς δῇ, νά τούς ἀκούσῃ. Νά μάθῃ ἀπό τήν σιωπὴ τους.

Στήν Καισάρεια, στήν Κωνσταντινούπολι καί στήν Ἀθήνα μελετοῦσε μέ πάθος ὅ,τι συνέλαβε τό ἀνθρώπινο πνεῦμα, ἐνῶ στήν ἔρημο σπούδαζε μέ πάθος τήν καινούργια ζωὴ, πού γεννιέται στον ἀγωνιστὴ ἀσκητὴ μέ τήν χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐκεῖ μάθαινε τήν σοφία. Ἐδῶ *“πάθαινε”* τά θεῖα. Ἐκεῖ ἔπαιρνε τήν σοφία γιά νά τήν χρησιμοποιήσῃ στό ἔργο του. Ἐδῶ ἔπαιρνε τήν ἀσκητική παράδοσι γιά νά ζήσῃ. Στήν ἔρημο δέν ζητοῦσε σοφία, ἀλλά ζωὴ. Ἔτσι, λοιπόν, ἀρχίζει τούς ἀσκητικούς ἀγῶνες καί μιλά γιά τήν καθαρτικὴ ιδιότητα τῆς ἡσυχίας.

Ἀπό τήν πρώτη ἐποχὴ τῆς ἀναχωρήσεως του ὁ Βασίλειος ἐργάσθηκε σκληρὰ καί γι’ αὐτό καρποφόρα. Ἡ μελέτη τῶν γραφῶν, ἡ σπουδὴ τῆς παραδόσεως καί ἡ ἄσκησι τόν ἀποροφοῦσαν ὀλοκληρωτικά. Οἱ ὥρες τοῦ ὕπνου ἐλάχιστες. Ὁ νοῦς του ἔμαθε νά προσηλώνεται στίς θεῖες ἀλήθειες. Καί ὀλοένα καθαρίζοταν ἀπό τίς ἐξωτερικὲς ἐπιδράσεις. Ἡ ἔντονη ἄσκησι καί ἡ πολὺωρη προσευχὴ προσέλκυσαν γρήγορα τήν Θεῖα Χάρι. Κάποτε, ὁ ἀρχάριος μοναχός κατακλύσθηκε τήν νύκτα ἀπὸ ἄπλετο φῶς. Ἔτσι ἀπρόσμενα, ἔξαφνα. Στήν ἀρχὴ φοβήθηκε, ἀμφέβαλε ἂν εἶναι ἡ χάρι τοῦ Θεοῦ. Μά αὐτό συνέβῃ μερικὲς φορές, ὥστε νά τήν ἀντιληφθοῦν καί αὐτοὶ πού περνοῦσαν κοντά ἀπὸ τό σπιτάκι τοῦ Βασιλείου.

τά ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΣΒΗΝΑΝ

Τό θαυμαστό στην περίπτωση του Βασιλείου ήταν πώς, παρά τις θείες αυτές εμπειρίες, εύχαριστως καταγινόταν με τα προβλήματα των ανθρώπων που βρίσκονταν στον κόσμο. Όχι άπλως ζητούσε, αλλά επεδίωκε να διατηρή την επικοινωνία με τον έξω κόσμο. Ένοιωθε την ανάγκη να είναι κοντά στους ανθρώπους, ενδιαφερόταν για τα ζητήματά τους και μετείχε στα βασανά τους.

Πώς, όμως, κατάφερε ο Μέγας Βασίλειος να φθάσει σ' αυτό τό μέτρο; Πιθανώτατα διότι από τά νεανικά του χρόνια είχε μάθει να κενώνεται κατά τό πρότυπο του παθόντος Κυρίου μας. Από βαθύπλουτος έγινε ακτήμονας, μοιράζοντας τά πάντα στους άλλους. Από πανεπιστήμων, γεμάτος με τίς γνώσεις και τίς κατακτήσεις του ανθρωπίνου νοού, υπηρέτησε τόν ανθρώπινο πόνο, πολεμώντας τήν φαυλότητα τής φιλοδοξίας.

Ο Μέγας Βασίλειος έκοιμήθη τό 379. Άφησε τήν τελευταία του πνοή λέγοντας: "Είς χειράς Σου παραθήσομαι τό πνεύμα μου". Θρήνοι κάλυπταν τίς επικήδειες ψαλμωδίες. Όλοι μαζί έκλαιγαν και όλοι μαζί χαιρονταν για τόν νέο μεγάλο ήρωα τής Εκκλησίας. Και δέν θά πρέπει να μάς παραξενεύει πού στό πλήθος ήσαν άκόμα και Ίουδαίοι και ειδωλολάτρες. Κανείς δέν μπορούσε να άγνοήσει τόν Μέγα Βασίλειο. ■

“καρδίας εύφραιομένης. πρόσωπον θάλλει”

Από τό έργο του Μεγάλου Βασιλείου μπορεί κάποιος εύκολα να διακρίνει, έκτός από τήν δημιουργική φαντασία, πρωτοτυπία, έξυπνάδα, αγιότητα, σοφία και κυρίως χιούμορ.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, πού καυχιόταν πώς τόν γνώριζε καλύτερα από κάθε άλλον (καθώς σπούδαζαν μαζί στην Άθήνα), μάς πληροφορεί πώς ο Μέγας Βασίλειος είχε τήν ικανότητα να διηγείται με πολλή χάρη, να σκώπητ οικοδομητικά, να ψέγει και να επιτιμά άπαλά, με μέτρο και στην κατάλληλη στιγμή και περιτσια.

Στό χιούμορ του Βασιλείου άπουσιάζει κάθε τί τό έξεζητημένο, έντυπωσιακό και κραυγαλέο. Η επικοινωνία και κοινωνία με τόν πλησίον άποτελοΰσαν γι' αυτόν ζωτική ανάγκη και έτσι χρησιμοποίησε τά μικρά και εύχάριστα γεγονότα με χιούμορ, ώστε να μοιραστή πλήρως με τούς άλλους τήν άλήθεια τής ζωής.

Στίς πάνω από 300 γνήσιες έπιστολές του προς φίλους και γνωστούς του, πού διασώζονται, έχουμε άφθονα έκφρασμένες όλες τίς πτυχές τής προσωπικότητάς του, καθώς και τό πηγαίο χιούμορ του, πού έκδηλώνεται συχνά, άλλοτε αυθόρμητο και άνεπιτήδευτο και άλλοτε μελετημένο. Ένδεικτικά αναφέρουμε εδώ τρία παραδείγματα από έπιστολές πού είχε γράψει στον φίλο του Φαλέριο:

● “Τά ψάρια πού μου έστειλες πάρα πολύ τά εύχαριστήθηκα... αλλά για έμάς προτιμότερα από τά ψάρια είναι τά γράμματά σου. Γι' αυτό στέλνε γράμματα παρά πράγματα, “έπίστελλε μάλλον η άπόστέλλει!” Έάν δέν σου είναι πίο εύχάριστο να σωπαίνεις, τουλάχιστον μίν πάψης να προσεύχεσαι για έμένα”.

● “Τό ότι σ' αγαπώ, με όσα σου γράφω, μάθε το. Τό ότι με μισείς, με όσα σωπαίνεις, τό ξέρω. Τουλάχιστον γράψε στο έξής με πένα και μελάνι και μικρό χαρτί και άγάπα αυτούς πού σ' αγαποΰν”.

● “Ένα γνώρισμα του ότι κάποιος ζει είναι ο λόγος. Έσύ, πώς θά μπορούσε να θεωρηθής πώς θρίσκεσαι πάνω στην γη, άφου ποτέ δέν έχεις άρθρώσει έστω και έναν λόγο; Διΰξε λοιπόν τήν σιωπή σου, γράψε μας και δείξε μας πώς ζεις τουλάχιστον”.

Δύο άδελφια από τήν Αίγυπτο έγκατέλειψαν τά επίγεια και πήγαν ν' άσκητεύσουν στο βουνό τής Νιτρίας. Έγιναν ύποτακτικοί ενός άγιου έρημίτη κι άγωνίζονταν να σώσουν τήν ψυχή τους. Κοντά στίς άλλες άρετές απέκτησαν και τό πένθος κι έχυναν κάθε μέρα πολλά δάκρυα.

Μία ήμέρα, πού ο Γέροντάς τους έκανε προσευχή, είδε ένα παράδοξο όραμα: Τά δύο άδελφια, γονατισμένα, προσήυχοντο, κρατώντας στο χέρι του καθένας μία πυκνογραμμένη κόλλα χαρτί. Από τά μάτια τους έτρεχαν ποτάμι τά δάκρυα κι έπεφταν πάνω στο χαρτί τους. Του ενός τά γράμματα έσβηναν με μεγάλη εύκολία, ενώ του άλλου, όσο κι αν έκλαιγε, όσα δάκρυα κι αν έχυνε, τά γράμματα δέν έσβηναν.

Ο Γέροντας λυπήθηκε για τόν κόπο του δεύτερου Άδελφού και αναρωτήθηκε μέσα του:

“Θεέ μου, τί σημαίνει τοΰτο;”

Τότε ο Κύριος άποκάλυψε στον Γέροντα, πώς στο χαρτί του καθενός ήταν γραμμένες οι άμαρτίες του. Του ενός ήταν σφάλματα μικρά, ανθρωπινες ελλείψεις και αδυναμίες, πού τό δάκρυ εύκολα τίς εξάλειψε. Του άλλου ήταν βαρείες άμαρτίες, βαθειά ριζωμένα πάθη, πού ήθελαν κόπους κι άγώνες πολλούς και καθημερινούς για να ξεριζωθούν.

Υστερα άπ' αυτό ο άγιος Γέροντας καλούσε κάθε ήμέρα σ' έξομολόγησι τόν Άδελφό εκείνον και τόν βοηθούσε κι άγωνίζονταν μαζί του να βγάλη τ' άγκάθια, πού ήταν βαθειά ριζωμένα μέσα στην ψυχή του.

- Κοπίασε, Άδελφέ, του έλεγε για να τόν έμψυχώση, γιατί τά άγκάθια πού έχεις μέσα σου είναι πύρινα και με δυσκολία σβήνουν. Στο τέλος, όμως, θά δής πώς θά τά καταφέρης.

Μά δέν του φανέρωσε τό όραμα, για να μην του κόψη τήν προθυμία, έως ότου, με τήν βοήθεια του Θεού και τόν προσωπικό του άγώνα, εξαλειφθηκαν και τά δικά του γράμματα, όπως άποκαλύφθηκε πάλι στον άγιο έρημίτη. ■

Ένας ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ στύλος ἀρετῆς

Ο παπα-Γρηγόρης ο Πνευματικός γεννήθηκε στο ιστορικό Μεσολόγγι και ήταν ένα από τα παιδιά, που σώθηκαν από την ήρωική έξοδο του Μεσολογγίου.

Τό επώνυμό του ήταν Μανωλάτος και έγινε μοναχός και ιερέας στην Νέα Σκήτη, στην Καλύβη του Αγίου Σπυρίδωνος. Γιά την ἀρετή του προτάθηκε από τούς πατέρες της Νέας Σκήτης στην κυρίαρχο Μονή του Αγίου Παύλου και έγινε Πνευματικός. Έζησε γιά λίγα χρόνια και στην Καλύβη του Τιμίου Προδρόμου στην Άγια Άννα.

Στά μέσα περίπου της δεκαετίας 1840-1850 αναχώρησε γιά την Μικρά Άγια Άννα, γιά ανώτερη πνευματική ζωή, και πήρε την Καλύβη της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Η συνοδεία του αποτελείτο από τούς ιερομονάχους παπα-Κοσμᾶ και παπα-Δαμιανό.

Η περιοχή της Μικρᾶς Άγιας Άννης ήταν τότε πολύ ήσυχαστική, πτωχική και άουδρη. Άλλά τίς δυσκολίες αυτές τίς υπερέβαινε ο ζήλος τῶν πατέρων γιά την ασκητική ζωή. Στην συνοδεία του παπα-Γρηγόρη είχαν γιά ἐργόχειρο πλεκτές φανέλλες, τσουράπια και καλτσοδέτες. Καλλιεργοῦσαν και ένα μικρό κήπο γιά νά ἔχουν τά χρειώδη κηπευτικά.

Οί λίγοι επισκέπτες, πού ἔφθαναν ὡς την καλύβη τους, πήγαιναν νά ἐξομολογηθοῦν στον παπα-Γρηγόρη, ο ὁποῖος εἶχε ἤδη φήμη ἐνάρετου και διακριτικοῦ Πνευματικοῦ. Έβλεπε τούς πατέρες πού ἐξωμολογοῦσε ὑπό τό πρίσμα της ἀσκητικότητας, γι' αὐτό ἦταν αὐστηρός και ἐπιζητοῦσε την ἀκρίβεια και την τελειότητα. Εἶχε πνευματική δύναμι και γνώσι. Ἦταν πρᾶος, πολύ σιωπηλός και ἐπιβλητικός.

Ο Παπα-Γρηγόρης πήγε κάποτε στο παζάρι, στις Καρυές, γιά νά πωλήση τό ἐργόχειρο του. Τό ἄφησε μπροστά του, κατέβασε τόν σκοῦφο του και, σκύβοντας τό κεφάλι του, ἔλεγε την εὐχή.

Τά χρόνια ἐκεῖνα ζοῦσε στο Άγιον Όρος και ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ ο Γ*.

Έτυχε, λοιπόν, νά περάση μπροστά από τόν Παπα-Γρηγόρη και τόν εἶδε νά κρατᾶ τό κομποσχοῖνι του και νά ἔχη προσηλωμένο τό βλέμμα του κάτω. Τοῦ ἔκανε ἐντύπωση και ρώτησε νά μάθη ποιός εἶναι. Χάρηκε πού ἔμαθε ὅτι ἦταν ο φημισμένος πνευματικός παπα-Γρηγόρης. Τόν πλησίασε και τοῦ εἶπε:

- Εσύ, πάτερ, δέν διαλαλεις τό ἐργόχειρό σου; Κοίταξε γύρω σου νά βρῆς κανέναν πελάτη νά τό πωλήσης.
- Όποιος ἔχει ἀνάγκη, Παναγιώτατε, από τό ἐργόχειρό μου, μπορεῖ νά τό δῆ και νά τό πάρη. Δέν χρειάζεται νά ψάχνω, ἀπάντησε χωρίς νά κοιτάξη τόν Πατριάρχη.
- Δέν ἦρθα, Πνευματικέ μου, νά σέ πειράξω. Ἦρθα νά σοῦ πῶ ὅτι κάποια ἡμέρα θά ἔρθω νά σέ ἐπισκεφθῶ.
- Εὐχαριστῶ, ἀλλά μήν κάνης τόν κόπο, Παναγιώτατε, νά ἔρθης, διότι τό Καλύβι μου εἶναι πολύ μικρό και χαμηλό και δυστυχῶς δέν χωράει Πατριάρχης.
- Άς εἶναι χαμηλό. Θά σκύψω και θά χωρέσω.
- Άν ἔσκυβες, δέν θά ἦσουν τώρα ἐδῶ ἐξόριστος. Θά ἦσουν στην Πόλι, στον θρόνο σου, ἐννοώντας τό ἀγέρωχο και τό ἀσυμβίβαστο του μεγάλου αὐτοῦ Πατριάρχου.

Ο Πατριάρχης θαύμασε τόν παπα-Γρηγόρη γιά την λακωνική και ἐπιτυχημένη ἀπάντησί του και ἡ γνωριμία τους ἀπετέλεσε σταθμό στην ζωή του. Πράγματι τόν ἐπισκέφθηκε στην Μικρά Άγια Άννα. Τόν ἔκανε Πνευματικό του και πήγαινε συχνά. Έλεγε ὅτι ο παπα-Γρηγόρης εἶναι ο στύλος της ἀρετῆς και του μοναχικοῦ βίου. Τοῦ δώρησε μάλιστα λειτουργικά σκεῦη, βιβλία Ἐκκλησιαστικά και εἶδη οἰκοκυριοῦ, πιάτα, ποτήρια, φλυτζάνια. Όλ' αὐτά, λόγω της ἐλλείψεως τῶν ἄλλων Καλυβῶν, τά δανείζονταν οἱ πατέρες της περιοχῆς γιά τίς πανηγύρεις τους.

* Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ

Ο Ἰωακείμ ο Γ' ὑπῆρξε ἕνας από τούς σημαντικώτερους Πατριάρχες της νεωτέρας περιόδου. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολι τό 1834 και ἔλαβε ἀξιόλογη μόρφωσι, την ὁποία διεύρυνε στην Βιέννη. Κατά την πρώτη του πατριαρχία (1878-1884) ἀγωνίστηκε γιά την ἀναδιοργάνωσι τῶν ὑπηρεσιῶν του Πατριαρχείου. Ἰδρυσε τό πατριαρχικό τυπογραφεῖο και βιβλιοθήκη. Ἀνήγειρε λαμπρό μέγαρο γιά την Μεγάλη του Γένους Σχολή. Τό 1884 ἐξαναγκάστηκε σέ παραίτησι, ἐπειδή ἀντέδρασε στις ἀπαιτήσεις της τουρκικῆς κυβερνήσεως νά καταργηθοῦν τά προνόμια, πού εἶχαν παραχωρηθεῖ στην Όρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἀφοῦ περιόδευσε στά Πατριαρχεῖα Ἄλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων και Ἀντιοχείας, ἐγκαταστάθηκε τελικά στο κελλί Μυλοποτάμου της Ἰ. Μ. Μεγ. Λαύρας ἐπί 12 ἔτη. Στίς 25 Μαΐου του 1901 ἐπανῆλθε στον Οἰκουμενικό θρόνο, ὅπου ἔμεινε μέχρι τόν θάνατό του, τό 1912.

Αθωνική

www. athoniki-politeia.gr

πολιτεία

ΙΕΡΑ ΚΑΛΥΒΗ

ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ τῆς ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΙΕΡΑ ΣΚΗΤΗ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΟΥ

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ: Σίμων Μοναχός

ΕΚΔΟΤΗΣ & ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Ἀστέριος Δ. Κόκκαλης-Θεολόγος

Υπεύθυνος τυπογραφείου: Παναγιώτης Νταλακούρας

Κυρίλλου Λουκάρεως 6 114 71 ΑΘΗΝΑ - τηλ. 210-6447.903

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ: 0.00 -

κωδ. ταχ. 2777

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με